

GUIA RÀPIDA SOBRE EL GRUP DE PBA CASTELLÓ

INFORMACIÓ BÀSICA SOBRE EL GRUP DE
TREBALL DE PREVENCIÓ D'ADDICCIONS
BASADA EN ALTERNATIVES DE L'AJUNTAMENT
DE CASTELLÓ DE LA PLANA.

Edició:

Col·laboració:

Disseny gràfic:

Berta Recatalá / Alberto Arza

“La prevenció d’addiccions de qualsevol tipus basada en alternatives és una manera d’educar a llarg termini a la gent jove per a que adquirisca hàbits d’oci estables que els allunyen dels temps ociosos i susceptibles de consums, i a més, estimula el compromís social i cívic. Aquesta manera de treballar a llarg termini afavoreix la integració en societat dels joves en grups d’iguals, en associacions, en els barris, i redueix els hàbits de consum en les edats més sensibles”.

01. QUÈ ÉS EL GRUP DE TREBALL DE PREVENCIÓ BASADA EN ALTERNATIVES DE L'AJUNTAMENT DE CASTELLÓ?

És un equip de treball interdisciplinari de l'Ajuntament de Castelló format per personal tècnic de les àrees de la Unitat de Prevenció Comunitària en Conductes Addictives, Joventut, Participació Ciutadana, Convivència Social i Interculturalitat i Desenvolupament Comunitari.

02. COM FUNCIONA EL GRUP DE TREBALL DE PREVENCIÓ BASADA EN ALTERNATIVES DE L'AJUNTAMENT DE CASTELLÓ?

L'equip es reuneix amb periodicitat entre dos i tres setmanes. Hi ha un departament que assumeix la secretaria del grup i s'encarrega de passar els acords de les reunions i fer seguiment de les tasques assumides.

El calendari de sessions es pacta en la primera reunió del curs, al setembre. Es convoca amb temps suficient i amb un ordre del dia clar.

El contingut de cada sessió de treball es divideix en una part de seminari expositiu del tema tractat a càrrec d'una de les persones del grup de treball i un espai de deliberació en equip en el que es prenen decisions, o es consensua sobre l'avanç del seminari en temes concrets.

De cada sessió es generen uns documents i es marquen tasques per a posar en comú en la següent sessió.

03. QUÈ PRETEN EL GRUP DE TREBALL DE PREVENCIÓ BASADA EN ALTERNATIVES DE L'AJUNTAMENT DE CASTELLÓ?

Aquest grup vol definir les línies de treball futur en l'Ajuntament respecte als programes, projectes i accions de prevenció basades en alternatives, o PBA.

Es preten establir un programa o servei d'activitats que contribuïsquen a reduir els factors de risc associats a l'abús i la dependència de substàncies i activitats, per previndre addiccions.

A més, preten ser un espai de treball operatiu entre diferents departaments municipals.

04. QUINS DEPARTAMENTS ESTAN IMPLICATS EN AQUEST GRUP DE TREBALL?

L'equip actual està format per personal tècnic de les àrees de la Unitat de Prevenció Comunitària de Conductes Addictives, Joventut, Participació Ciutadana, Convivència Social i Interculturalitat i Dinamització Comunitària.

Estem obertes a noves incorporacions!

05. QUÈ ÉS PREVENCIÓ DE LES ADDICCIONS?

La prevenció de les addiccions és el conjunt d'actuacions front al consum de drogues o altres conductes addictives encaminades a eliminar o modificar els factors de risc i fomentar factors de protecció.

La finalitat que persegueix és evitar que es produisca el consum o conducta addictiva, endarrerir el seu inici, evitar que es convertisca en un problema per a la persona o per al seu entorn social.

Es desenvolupen programes de prevenció de consum de drogues i altres trastorns addictius en diferents àmbits:

- educatiu
- familiar
- comunitari
- d'oci i temps lliure

Estos programes tenen com a objectiu canviar de manera favorable el balanç entre els factors de risc i els de protecció, front a les addiccions en les famílies, escoles i comunitats.

06. QUÈ ÉS LA PBA?

La Prevenció Basada en Alternatives és aquella part de la prevenció de les addiccions que es basa en incidir en el canvi d'ús del temps al llarg de la vida, fonamentalment el temps lliure i/o ociós de les persones.

Es basa en la idea de que un temps lliure emprat en fer activitats socioculturals més estructurades, amb caràcter educatiu, amb compromís estable de caràcter setmanal, i que la integren en un grup estable d'iguals, REDUEIX el temps potencial d'exposició al consum de substàncies.

Es realitza principalment amb persones adolescents de 12 a 17 anys i, en menys mesura, amb joves.

Implica integrar-se en un grup, i per tant, genera canvis relacionals que allunyen a les persones joves del contacte amb altres persones consumidores. Per aquest motiu les activitats que es programen no tenen caràcter puntual, sinó en el marc d'un projecte continuat.

En estes activitats socioculturals es treballa la millora dels 9 factors de risc en els joves, des d'una perspectiva grupal.

Si estes activitats impliquen a la persona en un cert compromís prosocial, millor.

No es pot considerar PBA res que no estiga basat en evidències directament, de manera que la PBA ha de demostrar amb un sistema de seguiment i avaluació rigorós que realment fa PREVENCIÓ, i en quin grau d'impacte.

Previdre no és aplicar una serie de sessions de prevenció. Front al

que anomenen "el discurs de la inconcreció", tan freqüent en anys anteriors, i que pot expressar-se en la benintencionada idea de que "tot" és preventiu (un partit de futbol, una exposició d'art, un curs de balls de saló) sorgeix l'exigència de programar l'activitat preventiva sobre una base científica.

La Prevenció Basada en Alternatives és una combinació entre les tècniques de prevenció de conductes addictives i la metodologia de l'animació al temps lliure (Pablo Rivera, Manual del formador de formadores, 2009).

07. QUINS SÓN ELS FACTORS DE RISC?

Els autors de referència parlen de treballar uns factors de risc en els i les joves per a previndre les conductes addictives. Des del grup de treball s'han establert 2 fases per a treballar els factors de risc, amb la intenció de ser més efectius:

1ª FASE (PRIMER I SEGON ANY)

1. Autocontrol
2. Habilitats socials
3. Compliment de normes
4. Habilitats socials
5. Grup d'iguals: Consums d'amistats
6. Grup d'iguals: Creació de grup
7. Grup d'iguals: Alternatives d'oci
8. Grup d'iguals: Diners disponibles

2ª FASE (TERCER ANY I CONSECUTIUS)

9. Percepció de risc (informació)
10. Ganes d'experimentació
11. Tolerància a la frustració
12. Autonomia respecte al grup

- 13. Accés a les drogues
- 14. Autoconcepte i autoestima
- 15. Família: pràctiques educatives
- 16. Família: models de comportament i consums familiars

08. A QUÈ PÚBLIC VA DIRIGIDA LA PROPOSTA DE PBA?

Fonamentalment la PBA va dirigida a adolescents de 12 a 17 anys.

En aquesta taula es pot veure més clarament la divisió per edats i potencials consumidors de cada franja:

12 a 14		No consumidors
14 a 17	Consumidors	No consumidors

Els estudis diuen que els joves a partir de 18 anys solen, habitualment, haber-se iniciat ja al consum (diguem que si havien d'iniciar-se, ja ho han fet). En cas de programar accions amb ells, cal tindre este aspecte en compte.

Encara així, és possible, sempre i quan una acció de PBA amb adolescents s'haja consolidat suficientment, VINCULAR a ella a persones joves de 18 a 25 anys amb diferents estratègies metodològiques, diferents a la PBA.

09. QUINS OBJECTIUS TÉ AQUEST TIPUS DE PREVENCIÓ?

OE1. Reduir la injustificada percepció en la societat i especialment en menors, sobre la "normalitat" dels consums de drogues, fonamentalment de cannabis i d'alcohol.

OE2. Desenvolupar habilitats i capacitats personals que redueixen la vulnerabilitat. Front als consums de drogues i altres conductes susceptibles de provocar addicció.

OE3. Promoure conductes i hàbits de vida saludables, ús saludable de les noves tecnologies i alternatives d'oci sanes, incompatibles amb l'abús de substàncies i altres conductes adictives.

Ajuntament
de Castelló